(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆ ಚಾರ್ಜಸ್ ಇದ್ದಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೂ ಕೂಡ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಅದು ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಲಕ್ಷಣ. ಆದಕಾರಣ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಇನ್ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ನನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The discussion on the demands will continue tomorrow.

Now we shall take up the Half-an-hour discussion raised by Sri K. H. Patil on matters arising out of answers given on 27th February 1969, to the Starred Question No. 495 regarding redeemable shares and loan of co-operative institutions.

Half-an-Hour Discussion arising out of Replies to Question No. 495 *re* : Redeemable Shares and Loan of Co-operative Societies.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ರೂರ್ 49ರ ಪ್ರಕಾರ 495ನೇ ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಸಂತೋಷವಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ವ್ಯವಸವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ೨ ದಿವಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಎರಡು ನಿಮಿಷದವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಾನು ಈ ದಿವಸ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಕಾಲ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ, ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಷೇರು ಹಣವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತ ಎಂದು ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಅವತ್ತಿನದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೊ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪಾರಂಗತನಾಗಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗಿರುವ ಉತ್ತರವನ್ನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ :

"ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವ ಷೇರು ಹಣ ಹಾಗೂ ಸಾಲಗಳನ್ನು ವಾಪಸು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವರೇ ..."

ಎಂಬುದಾಗಿ, ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ :

"ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮವೇನು"

ಎಂಬುದಾಗಿ ; ಈ ರೀತಿ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು (ಅ) ಮತ್ತು (ಆ) ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ : "ಹೌದು ; ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಷೇರು ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಂತೆಲ್ಲಾ ವಾಪಸು ಮಾಡಲಾಗುವುದು" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವವರು ಯಾರು ? ವಾಪಸ್ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲ, ವಾಪಸ್ ಮಾಡುವವರು ಸೊಸೈಟಿಯವರು. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿವಸ ಇದ್ದವರು ; ಒಳ್ಳೆಯ ಧುರೀಣರು ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವ ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಮೂರ್ಖನಾಗಿದ್ದೇನೆ, ನನ್ನ ದಾರ್ಢ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಇರಬಹುದು ಎಂಬುದು ತೋರುತ್ತದೆ ; ಯಾವ ರೀತಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವ ಷೇರು ಹಣ ಹಾಗೂ ಸಾಲಗಳನ್ನು ವಾಪಸು ಮಾಡುವ ಬಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿಯ ಹಾರಿಕೆಯ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನ

ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ಹಾರಿಕೆಯ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಹೊಣೆಗೇಡಿತನಕ್ಕೆ ತರಬೇಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಮಶ ಎಂಬುದು ತುಂಬಿದೆ. ಉತ್ತರವನ್ನು ಬಚ್ಚಿಡುವುದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರು ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದವರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ, ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಕೆಲವು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಪಡಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಂತಹ ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ, ಅವರು ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವ ಷೇರು ಹಣ ಹಾಗೂ ಸಾಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಹಣ ವಾಪಸ್ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಆ ದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವಾಪಸ್ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು ಸಹ ಒಂದು ಸಹಕಾರಸಂಘಕ್ಕೆ ಮೇನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರಕ್ಟರ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಸವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದರೆ, ನಾನು ಡೈರಕ್ಟರ್ ಆಗಿರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಂಘದಿಂದ 2 ಲಕ್ಷ 80 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸ್ ಮಾಡುವಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲವು ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿದರು. ಹಣ ತುಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಯಾವ ಹೆಡ್‌ಗೆ ತುಂಬಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಯವರೇ ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂತು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡದೆ ಯಾವ ಹೆಡ್‌ಗೆ ತುಂಬಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಅಕ್ರಮ ಕಾರ್ಯಗಳು ಈ ಸೊಸೈಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದಿವೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾನು ಆ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಈ ರೀತಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರನ್ನು ಯಾವ ಹೆಡ್‌ಗೆ ತುಂಬಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರೂ ಸಹ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಹಣ ಯಾರಹತ್ತಿರವೇ ಇಷ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಗತಿ ಏನು ? ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಪುರ್ಸಾದೆ ಯಿಂದ ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರಾದ ನಾಡಗೌಡರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ಹೆಡ್‌ಗೆ ತುಂಬಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ 2 ಲಕ್ಷ 80 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಗದು ಕ್ಯಾಷನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಸಬ್‌ಟ್ರೆಜರಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದೆ. ನಾನು ಆ ಸೊಸೈಟಿಯ ಮೇನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಡಗೌಡರ ಕೈವಾಡ ಇದೆ ಎಂದು ಭಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲರವರು ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರಕ್ಟರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾಡಗೌಡರು ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟು 2 ಲಕ್ಷ 80 ಸಾವಿರ ರೂಪಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಟ್ರೆಜರಿಗೆ ತಂಬಲು ಬಂದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸಮಯ ಮುಗಿದಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಇಂತಹ ಡರ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ನಾನು ಅಂದು ಕೂಡ ಗದಗ್ ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ವಾಪಸು ಕೊಡುವ ಹಣ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಎಂಬತ್ತು ಸಾವಿರವನ್ನು ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಲು ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೇಳಿದರೆ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು, ಜಾಯಿಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇಷ್ಟು ರೊಕ್ಕವನ್ನೂ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ತಂದು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರ ಪರ್ಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತುಂಬಬೇಕಾಯಿತು. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಡಗೌಡರು ಹೇಳಿದರೂ ಅವರು ಕಾಯದೆ ಪ್ರಕಾರ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ರೊಕ್ಕವನ್ನು ತುಂಬಲು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಖಾತೆ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನವೂ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಸರಕಾರ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಯಾವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲೂ ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಷೇರು ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸು ಮಾಡಲು ಸಹಕಾರ ಖಾತೆಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಏನಾಕರಿನುವಂತೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾಡಗೌಡರು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಬ್ಬರ ಕಡೆ ಕೆಲಸಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಏನಾದರೂ ಅಡ್ಡಿ ತಡೆಗಳನ್ನು ತಂದು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇವರು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಯಾವ ಸಂಘಕ್ಕೂ ಮೆಂಬರಾಗಿಲ್ಲ ಗದಗ್ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವೆಂದು ಸರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಷೇರು ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಅನುಮತಿ ಬೇಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಸಹಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ನನಗೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರು ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್‌ರವರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರ ಈರೀತಿ ಇದೆ:

> "I am glad to note that you are making efforts to raise additional Share Capital of Rs. one lakh to redeem the Government Share Capital contribution. You may collect the additional Share capital immediately and see that Government share capital is refunded."

26—12—1967 ರಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪತ್ರ ಇದು. ಆಗ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸರಕಾರ ಇತ್ತು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಜನ ನಾಯಕರ ಮೇಲೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೇಸು ಬಂತು. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರವರ ಕಡೆಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಮೂಲಕ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಧಮಕಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಒಂದು ನೋಟಿಫೀಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಿದರು.

The Notification is as follows :—

> "Whereas the sum amounting to not less than Rs. 2 lakhs is given to the Gadag Cotton Co-operative Sales Society, Dharwar District, in the form of subscription to the share capital of the said society and loans to the said society;
>
> "whereas the State Government is satisfied, it is necessary in the public interest to exercise control over that society."

ನಾನು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸು ದಾಖಲು ಮಾಡಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಅಫಿಡವಿಟ್ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕಾಯದೆ ಪ್ರಕಾರ ವಾಪಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೀಗೆ ಅವರೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಜಬರ್ದಸ್ತಿನ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ನಾವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನೀವು ಕಾಡಲಕ್ಕೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅನುಗ್ರಹ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಡಗೌಡರ ಪ್ರಭಾವ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಐ. ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ (ಜೆಸನಗರ).— ಪಾಯಿಂಟ್‌ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್, ನಂ ಇದು 296ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗದಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇದು ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಆಗಿ ಗದಗ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಮೈಸೂರು ಸಹಕಾರ ಇರಾಖೆಯ ಅಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವುದು ಗದಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತ ಎಂದು ಅವರೇ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಇದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ

ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೂ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—Sir, in answer to (*d*) whether there are any shares redeemed up-till now, the reply is 'Yes'. It comes under that.

Sri K. H. PATIL.—My letter addressed to the Registrar is as follows.—

> "I am extremely happy to note that you have, after convincing your goodself about the soundness of our Society's financial position, permitted us to refund the Government share, after collecting additional shares of Rs. 1 lakh from the members. Our Society, by this time would have collected the shares.....You have expressed your regret about my remarks in respect of the Joint Registrar, Co-operative Societies, Belgaum and the Assistant Registrar, Co-operative Societis, Gadag..... Immediately I will take an opportunity to refund the share capital."

ಲೋಕಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಷೇರು ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಇಂತಹ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಬೇಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಡಗೌಡರು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಯಾವ ಯಾವ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಸಂಘಗಳು ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ನ್ಯಾಯವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು. ಅರೀತಿ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇವರಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಸೌಜನ್ಯತೆಯೂ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಆಸೆ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲ. ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಕಮಿಟಿಯವರು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ರೊಕ್ಕವನ್ನು ತುಂಬಬೇಕು ಎಂದು ಬಂದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದು ಇದು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಕರೆಯಬೇಕೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹಣ ನಮಗೆ ಬೇಡ ಅದನ್ನು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ನೀವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಡವೇ? ನಿಮ್ಮ ಮೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ, ನೀವು ಗಂಡನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಾಡಬಹುದು, ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಗಂಡು ಮಾಡಬಹುದು, ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಮೇಧಾವಿಗಳು ಏನೂ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಇಲ್ಲ ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ?

7-30 P.M.

ಏನಾದರೂ ನೀವು ಮಾಡಬಲ್ಲಿರಿ, ಮಾತಿನಂಥ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದೀರಿ, ಅಂತಹ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈವೇತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇರಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ 2 ಕೋಟಿ ಜನರಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಿಂದ ಬಂದಂಥ ಹಣ. ಆ ದುಡ್ಡನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಬಿಟ್ಟರೂ ಪರಮಾತ್ಮನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡಲಾರ. ನಿಮಗೆ ವಿವೇಚನೆ ಇಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ನಚಿವರು ಕೊಟ್ಟ 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ಈ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು, ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆಯೇ? ಅದನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸೊಸೈಟಿಗಳು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಈ ರೀತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆಯೇ! ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ತರಹ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟರೇ? ಅದು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಿಮಗೆ ಇನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಅನುಭವ ಇದೆಯೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಇವೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲರ ಯೋಚನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಏರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಬೇಡ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ನ್ಯಾಯ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು. ಈವೊತ್ತು ನನಗೆ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದೆ. ಜಾಯಿಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ, ಅವರು ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ನಮಗೆ ಯಾವ ಸಹಾಯವೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಫೀಸು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಯಾವ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಳಿದರೂ ಸಿಕ್ಕದಂತೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲವ್ವಾರೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯವರ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ಆ ಇಲಾಖೆ ಈ ರೀತಿ ಬೆಳೆದುಬಂತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎರ್. ಗೌಡ (ಸಹಕಾರಿ ಶಾಖೆಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ.ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲರು 296ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆವರೆ ಅವನ್ನು ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳು ಬಂದಾಗ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಏನೊಂದೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೂಡತಕ್ಕಂಥ ನೀತಿ ಹೇಗೆಂದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾಲಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಲು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ರೀತಿ ನಿಯಮಗಳು ಇವೆ. ಆ ನಿಯಮದಂತೆ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀರ್, ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರಾಗಿರತಕ್ಕ ಹತ್ತಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ, ಗದಗ. ಇವರಿಗೆ 2 ಲಕ್ಷ 81 ಸಾವಿರ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆ ರೀತಿ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ರೀತಿನಿಯಮಗಳು ಇವೆ. ಈ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ತನ್ನ ದುಡಿಗ್ಗೆ ಬಂದ ಲಾಭದಲ್ಲಿ 1/12 ಭಾಗ ಷೇರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್, ರಿಡಮ್ಷನ್ ರಿಸರ್ವ್ ಫಂಡ್ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಇಷ್ಟೆ. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಬೆಳೆದು ಖಾಸಗಿಯವರು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಬಂಡವಾಳ ಹಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಷೇರು ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆವು. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲರು ನಾವು 2 ಲಕ್ಷ 81 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಹಣ ವಾಪಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳು ಇವೆ. ಅವರ ಷೇರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ರಿಡಮ್ಷನ್ ರಿಸರ್ವ್ ಫಂಡ್‌ನಿಂದ ತೀರಿಸಬೇಕು. ಆ ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಸಂಘದವರು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರು 65 ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಷೇರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ರಿಡಮ್ಷನ್ ರಿಸರ್ವ್ ಫಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸಂಘದವರು ಇತರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವರು 2 ಲಕ್ಷ 81 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ವರದಿಯಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾವು ಏನು ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೆವೋ ಅದರ ವಿರೋಧ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆ ನಿಯಮವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲರು ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನೀತಿ, ಒಂದು ನಿಯಮ ಒಂದು ಧರ್ಮ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ದುಡಿದು ಲಾಭ ಮಾಡಿ ಷೇರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ರಿಡಮ್‌ಷನ್ ರಿಸರ್ವ್ ಫಂಡ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟೆವು ಎಂದು ಹೇಳ ಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಆ ರೀತಿ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ, ಬೇಡವೋ ಎನ್ನು ವುದನ್ನು ಏನೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ಎಂದು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೊಡಲಲ್ಲ. ಅದು ಹೇಗೆ ನಡೆಯಿತು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹಣ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಯಾವ ತರಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಕೇವಲ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಷೇರು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ; ಸಂತೋಷದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಸೊಸೈಟಿಯ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ 'ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್' ಸೊಸೈಟಿಗಳು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸುಸ್ತಿಯಿಲ್ಲವೆ, ಆಹಾರ ಇರಾಖೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂಥ ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಆಹಾರ ಇರಾಖೆಯ ಸಾಲ ಉಳಿದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಈ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ, ವಾಪಸು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪ.—ಅವರು ಎಲ್ಲಿಂದ ಕೊಟ್ಟರೇನು ? ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಣವನ್ನು ಏಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಯಾವ ಮೂಲದಿಂದ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳು ತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಸೊಸೈಟಿಯ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಣವನ್ನು ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಷೇರು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟರೆ ಡಿಪಾಜಿಟರುಗಳಿಗೆ ಆ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳದಿಂದ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂಥದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ನಾಡಗೌಡ.—ಈ ಸಾಲಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೊಡುವಾಗ ಪಾರ್ಟಿಸಿಪೇಷನ್ ಇನ್ ದಿ ಷೇರ್ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಡೆಟ್ ರಿಡಂಪ್ಷನ್ ಫಂಡ್ ಕ್ರಿಯೇಟ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳಿವೆ. ಆ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ರೊಕ್ಕ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅದನ್ನು ಏಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದರು. ಸರ್ಕಾರವೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಷೇರ್ ಪಾರ್ಟಿಸಿಪೇಷನ್ ಇದೆ. ಒಬ್ಬ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸದಸ್ಯನಾದಮೇಲೆ ಆ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಇರುವ ಷೇರು ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ? ಒಬ್ಬ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸದಸ್ಯನಿಗೇ ಈ ರೀತಿ ಇರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಷೇರ್ ಪಾರ್ಟಿಸಿಪೇಷನ್‌ಗಾಗಿ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ, ಜನರಲ್ ರಾ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರವೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗುವುದರಿಂದ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಯಾವ ಹಣದಿಂದ ಸಾಲ ವನ್ನು ತೀರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಸ್ವಾಮಿ. ನಚಿವರು ತಮ್ಮ ಮೈಯೊಳಗೆ ಅನಾರೋಗ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ತಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ಉಪಸಚಿವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ತಿಳಿಸಿದರು. ಮಾನ್ಯ ನಾಡಗೌಡರು ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಡೆಟ್ ರಿಡೆಂಪ್ಷನ್ ಫಂಡಿಗೂ, ಷೇರ ಬಂಡವಾಳ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧವಿದೆ ? ಅವರು ಯಾವ ಮಾತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ? ರಿಡೀಮಬಲ್ ಷೇರ್ಸ್ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ರೀಡಿಮಬಲ್ ಷೇರುಗಳನ್ನು ಸೊಸೈಟಿಯವರು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಇಂಥದರಿಂದಲೇ ಕೊಡ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾಯದೆ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸಂಗ ಬೇಡ ಎಂದು ತಾಳಿ ಹರಿದುಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುವಾಗ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಗಂಡನ ಹಮ್ಮು ಏನು ? .....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಸರಿ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಇರುವ ತೊಂದರೆ ಏನು ಎಂದರೆ, ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಕಾಲದ ಚರ್ಚೆ ಎಂದರೆ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವೇ ಅಥವಾ 45 ನಿಮಿಷ ಎಂದು ಏನಾದರೂ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಆಯಿತು, ಈಗ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

Sri B. L. GOWDA.—Whenever the Society is in a position to repay, we are ready to take. In this particular case, the Society has not cleared all its commitments and it has not yet cleared its debt. If it is really in a position of repaying the share capital, we are ready to take it. The only point is, the position of the Society has to be examined.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House stands adjourned to meet tomorrow at 1 P.M.

The House adjourned at FiftyM inutes past Seven of the Clock to meet again at One of the Clock on Thursday, the 13th March 1969.

WD 12652—GPB—600—11-7-1969